

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemeris Ecclesiastica Concionatorvm Hoc Est Considerationes Methodicæ Sev Veritates Practicæ

Ex Vita Domini Jesu, Sanctorumque Gestis In Singulos anni dies mira
facilitate & solertia distributæ ... ; Cum indicibus necessariis

Pars Æstiva - A Dominica SS. Trinitatis, ad Dominicam decimamquintam
post Pentecosten

Haineuve, Julien

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Qua ratione fit, ut plures dici possint malæ quam bonæ arbores: eadem
prorsus sier, ni caveas, ut mala potius quàm bona sis arbor.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44226

quid orent, quia eorum Deo & re ipsa non est vel le aliquid, quando non id facis sine quo illud non potes assequi.

In Proverbia.

Sic apud S. Hieronymus: *Delectantur premia cum pollicentur, deterrent certamina cum iubentur: sic volunt & nolunt; sinem appetunt, non tamen amplectuntur media.* Sic varia quæ habetur lectio horum Sapientis verborum, *Vult & non vult piger*, Rem planè confirmat. Septuaginta namque legunt, *In desiderio est omnis piger, seu otiosus aut non operans*, Nam Græcè est *resyros*, & sensus est, qui non operatur quantum debet operari non est dicendus in vera esse voluntate, sed in quibusdam desideriis quæ videntur voluntas & non sunt. Quod & Hebræa sic enuntiant, *Concupiscens & non, anima pigri*. Id est, concupiscit & non consequitur anima pigri quod desideravit, quia fugit laborum sine quo desiderata non habentur. Denique se ipse Sapiens sic explanat: *Desideria occidunt pigrum: noluerunt enim quidquam manus ejus operari: tota die concupiscit & desiderat.* Quod si ipse piger desideriis obruitur, tam multa quotidie profert ut vel ipsa enecetur multitidine; vel potius, cum ipse solis desideriis inefficacibus sit contentus, hinc certè perit & occiditur, quia non illa sufficiunt ad vitam spiritualem sustentandam & æternam promerendam; vel denique, cum piger totus sit in suis illis volvendis ac revolvendis desideriis, neque quidquam actu efficiat, videtur esse quasi sine anima, videtur quasi non vivere, videtur quasi occisus, quia sine ulla est vera voluntate. Quantum ad id spectat quod concupiscit, videtur velle quia concupiscit, sed non vult quia noluerunt manus ejus operari, quod est propriè nolle: sic autem nolle quid aliud est quam voluntatem, & animam, & vitam sibi eripere.

Estius in Prov. 13.

Desideria occidunt pigrum: noluerunt enim quidquam manus ejus operari: tota die concupiscit & desiderat. Quod si ipse piger desideriis obruitur, tam multa quotidie profert ut vel ipsa enecetur multitidine; vel potius, cum ipse solis desideriis inefficacibus sit contentus, hinc certè perit & occiditur, quia non illa sufficiunt ad vitam spiritualem sustentandam & æternam promerendam; vel denique, cum piger totus sit in suis illis volvendis ac revolvendis desideriis, neque quidquam actu efficiat, videtur esse quasi sine anima, videtur quasi non vivere, videtur quasi occisus, quia sine ulla est vera voluntate. Quantum ad id spectat quod concupiscit, videtur velle quia concupiscit, sed non vult quia noluerunt manus ejus operari, quod est propriè nolle: sic autem nolle quid aliud est quam voluntatem, & animam, & vitam sibi eripere.

Prov. 21.

O nunquam satis deplorandam inertiam! Quæ spes salutis inerti & desidiofo cum nec ipsam salutem velit! *Fili hominum quid fiet de ligno vitis? Quando scilicet est præcistum & aridum? Ecce ignis datum est in escam, utramque partem ejus consumpsit ignis, & medietas ejus redacta est in favillam; Nunquid utilis erit ad opus? Etiam cum esset integrum, non erat aptum ad opus, quanto magis cum illud ignis devoraverit & combusserit, nihil ex eo fiet operi? Hæc est arbor quæ non facit fructum bonum, quæ propterea excidetur, & in ignem mittetur.*

Ezech. 15.

Et ne tibi palpes, quasi nihil tibi hinc sit timendum, quasi non illa sis arbor excidenda, perge in sequenti consideratione te melius nosse.

Alia Veritas Practica, ex eodem hodierno Evangelio.

Qua ratione fit ut plures dici possint malæ quam bonæ arbores; eadem profusus fiet, ni caveas, ut mala potius quam bona sis arbor.

RATIO EST, Quod idcirco plures dici possint mala quam bonæ arbores, quia cum bonum sit ex integra causa, malum autem ex quo vi defectu, facilis est in pluribus reperiri defectum quam integram causam.

Sed in te hæc ratio valet, in te facilius reperitur defectus ex quo est malum, quam integra causa qua est necessaria ut bonum esse possit.

Ergo quæ ratione fit ut plures dici possint mala quam bonæ arbores: eadem profusus fiet, ni caveas, ut mala potius quam bona sis arbor. Quæ obrem in id diligenter in vigilandum.

I. PUNCTUM.

IAM pridem ab antiquis illis Philosophis dictum erat, hominem esse velut inverfam arborem, cujus radix sursum erecta esset ac velut in caelo fixa, quod inde suam traheret originem, atque inde producendis operum fructibus aptum & convenientem hauriret succum. Et verò sicut steriles & infertiles sunt quædam arbores, quædam verò fecundæ & uberes, ita planè ex hominibus, sic alij boni & alij mali sunt ut unusquisque in particulari bona vel mala dici possit arbor. *Aut facite arborem bonam, & fructum ejus bonum, dicebat Dominus: aut facite arborem malam, & fructum ejus malum: siquidem ex fructu arbor cognoscitur.* HOC præceptum est, inquit S. Augustinus, *ut simus arbores bonæ; illud verò, facite arborem malam, monitio est ut caveamus, nec usemus si mali simus, bona opera habere prius enim est mutandus homo ut opera mutantur.*

Matth. 23.

Quam sit autem malæ timendum arbori, id est, homini non ferenti fructum bonum, satis patet, satisque fateberis: sed an tibi sit timendum quasi malæ arbori, non sic forte agnoscis. At certè saltem non debes præsumere te tam certò esse bonam arborem, aut sic semper fore, ut sine ullo timore sis, cum nemo hominum id certò sciat: meritòque sit unicuique timendum in illa igno-

Rom. 11.

rantia & incertitudine: unde apud Apostolum cui-
dam te sanctiori; Noli altum sapere sed simis. Si o-
nim naturalibus ramu, Id est Judæis, non peperit
ne forte nec tibi parcat. Vide ergo bonitatem & se-
veritatem Dei. In eos quidem qui ceciderunt ser-
viam; in te autem bonitatem Dei, si permanseris
in bonitate, alioquin & tu excideris. Quam obrem
licet etiam certus esses de præsentia, te bonam ef-
se arborem, tibi tamen esset timendum quia in-
certus esses de futuro: semperq; cavendum esset,
ne forte excideres à bonitate tua & excidereris à
bonitate & severitate divina. Jam verò cum ne-
que de præsentia certus sis, simò cum ex certa ra-
tione sit evidens, quod, nisi diligenter & sollicitè
caveas, tu mala potius quam bona sis arbor, non-
ne erit quod illam diligentem adhibeas cautelam
& sollicitudinem: primò quidem in indaganda il-
laratione, ac deinde in praxi frequentanda, quam
secum infert cognita veritas?

Sic autem commode ratio indagari poterit, si
attentè perscruteris quid sit quod malam faciat
arborem: & quid, quod plures malæ sint quam
bonæ arbores; nam si hæc eadem ratio in te lo-
cum habeat, profectò mala sis arbor necesse est.
Hoc est porro quod malam facit arborem, nem-
pe si nullos fructus ferat, aut pauciores quàm fer-
re deberet, aut omnino malos: sic planè homo
malus dicendus est, si vel nulla, vel pauciora bo-
na faciat vel denique si plura mala quam bona
edat opera. Ex operibus namque velut è fructu
arbor cognoscitur. Ex fructibus eorum cognoscatis
eos.

Id. de Div.
Nom. c. 4.

1. 2. q. 18.
a. 4. ad 3.

Ecc. 9.

Sed unde agnosceretur fructus? Unde opus esse
bonum vel malum discernatur. Ex hac nimirum
regula quam post D. Dionysium tradunt omnes
Theologi. Bonum ex integra causa: malum ex
quovis defectu. Sic exprisse S. Thomas: Non est a-
ctio bona simpliciter nisi omnes bonitates concurrant:
quia quilibet singularis defectus causat ma-
lum, bonum autem ex integra causa. Unde & illud
est Sapientis, Qui in uno peccat, multa bona
perdet; Sive ut habent Septuaginta, Bonitatem
perdet; Quia ex uno defectu deficit bonum quod
non consistit sine suis causis.

Causæ verò sine quibus non est bonum, referri
possunt ad has vulgares quatuor quæ dicuntur
Materia, Forma, Efficiens, & Finis. Debet esse
materia seu objectum bonum vel saltem indiffe-
rens & non malum. Nam si quid ex objecto suo
malum est ut mendacium, vel ex accidenti, ut res
verita vel non ordinata, licet alia fuerint causæ,
tota peribit actio. Sic de cæteris ratum est cau-

sis: tamen si materia, finis, & efficiens adsint, sola-
que desit forma, totum deest. Iustè quod iustum
est prosequeris. Efficiens dicitur homo liber & in-
gratia. Nam si peccator est, vel non liber, nihil
agit ad æternæ vitæ præmium, quidquid bonum
& bene agat. Charitatem autem non habeam, ni-
hil mihi prodest. Denique finis est tam necessarius
ut propterea Dominus dixerit: Si oculus tuus fue-
rit nequam, totum corpus tuum tenebrosum erit:
OCVLVM hic accipere debemus ipsam intentio-
nem, inquit sanctus Augustinus de qua ipse fuit,
& S. Gregorius in Moralibus.

Ex his verò patet quod hic præcipue spectan-
dum est, longe plures esse malos quam bonos,
quia lógè facilius est in homine, sive in humanis
actionibus reperiri unum defectum seu unã de-
ficientem causam, quam totas simul colligatas?
Non est qui faciat bonum. Dominus de celo pro spe-
xit super filios hominum ut videat si esset intelligens
aut requirens Deum. Omnes declinaverunt, simul
inutiles facti sunt. Non est qui faciat bonum, non est
usque ad unum. Id est tam pauci sunt qui coram
Deo & absolute bonũ faciunt, ut vix unus è mul-
tis reperiat. Non desunt quidem qui multa bo-
na faciant, sed illa quæ videntur hominibus bo-
na, non sic videntur Deo, quia non constant suis
causis, Semina verunt triticum, & spinas messu-
runt, hereditatem acceperunt, & non eis proderit,
confundimini à fructibus vestris. Hoc est cæcè
pavendum.

II. PUNCTUM.

SED in te, hæc ratio valet, in te facilius reperitur
defectus ex quo est malum, quàm integra causa
quæ est necessaria, ut bonum esse possit.

Tu quis es qui hæc legis? Nonne homo? Non-
ne vanitati similis? Nonne venundatus sub pecca-
to? Nonne is cui malum adhaeret? Nonne is qui
videt aliam legem in membrum suum repugnanti legi
mentis sua, & captivantem se in lege peccati quæ est
in membrum suum? Nonne hæc in te invenis, nonne
hæc in te vides & sentis? At verò illa sunt prop-
ter quæ facilius in unoquoque reperitur defe-
ctus quàm integra boni causa. Illa sunt quæ nisi
omnino reprimantur, causæ sunt defectuum om-
nium: aut si ex aliqua parte reprimantur, tan-
torum sunt causa defectuum quanta pars super-
est reprimenda. Claudicare verunt à semitis suis.
Nonne hic est defectus animi sicut & corporis,
Claudicare? VS QVE QVO claudicatis in
duas partes?

Deut. 6.

1. Cor. 13.

Luc. 11.

28. Mor.

c. 13.

Pf. 13.

Bellarmin.

1er. 12.

Pf. 143.

Rom. 7.

Pf. 17.

3. Reg. 18.

Aut

Aut itaque est omnino comprimendū quod in te deficit, aut aliquid semper deficiet: aut comprimenda est vanitas seu illa propensio, quæ te ad vanam tui consecrandam famam trahit, aut deest finis in cunctis tuis operibus. Aliquoties defuit! Aut coercenda libido illa quæ te ad opus ex genio, & non ex ordine, non ex intuitu divinæ voluntatis attrahit, aut deest operi suæ materia, suave forma; non erit illud opus quod vellet Deus, non erit illa forma quam adhiberi vellet. *Si in die jejuniij tui invenitur voluntas tua, non est jejunium quod elegit Dominus, cum veniretis in conspectum meum, quis quaesivit hac de manibus vestris?* Quali diceret, licet ea sacrificia quæ immolatis, sint à me ordinata, & materiam contineant boni operis, quia tamen non ea facitis qua religione & pietate vellem, non sunt mihi grata, quia deest illis sua forma, virtus, suum decus, & proinde facta sunt mihi potius molesta, laboravi sustinens.

Sic planè tecum reputa de his tuis operibus quæ vel ex amore proprio, vel ex incuria & negligentia facis. Nonne vides quantum illis desit eius perfectionis & excellentiæ quæ à te requireretur? Tantum puta illis deesse suæ formalis & efficientis causæ. Nam quæ forte sufficerent, a laico vel à novitio facta, multum deficiunt in te spectata, si plus quam à laico vel à novitio, requiratur à te Deus. Hinc nempe erunt turcausarum differentia, diversusque valor. Spectatur ætas Agentis, conditio, status, vocationis tempus, gratiarum numerus, talentorum qualitas, cæteræque spiritus divisiones. Uode tu quantum ætate proventus es in divino cultu, si ætati operatua non respondent, tantum deficiunt ab integritate & plenitudine quam ex illa tot annorum persona religiosi derivare debuerant, diciturque tibi; *Appensus es in statera, & inventus es minus habens. Quid respondebis?*

III. PUNCTUM.

QUA igitur ratione fit, ut plures dici possint mala quam bonæ arbores: eadem prorsus fiet, ni caveas, ut mala potius quam bona sis arbor. Nam non erit in te fructus bonus, non erit in te bonum, non erit ex integra causa, non erit conforme statui, non respondens ætati & gratiæ, non adimplens eam justitiam quam ex accepto talento debes operari. *Ventus urens sicca vit fructum eius: marcuerunt & arefacta sunt virga roboris eius. Quis ille ventus urens, unde tanta sic-*

cas & ariditas, nisi vana ipsa Gloria qua fit ut aliud quam velit Deus opereris, vel alio modo vel sine; sicque desint operibus tuis suæ causæ: & desint esse bona & probata opera? *Iniquitates vestra declinaverunt hæc, & peccata vestra prohibuerunt bonum à vobis.* Id est, impediverunt, quo minus illud censeretur bonum quæ vos bene facere putabatis.

Hoc est verò quod te non advertentem decipit, cum sit aliquid partim boni partim mali quod agis, tu parte boni respecta, malum non intueris quæ cum inficiat totum opus, nihil ex opere tuo superest præter inanem illam quantum de illo habes opinionem. *Quidquid tetigerit, immundus, immundum faciet.*

Nec mireris id esse in morali statu, quod frequentissimum est in naturali. Vides sæpe in formis remissis plurimum esse admixtum contrarij, nec repugnare aliquid esse calidum quod multum habeat frigiditatis; ita planè in virtutibus & bonis operibus tuis tam multa sunt admixta mala, ut non virtutes sed vitia potius dicenda sint. Blandiris tibi forsitan de devotione, de obedientia, de humilitate aut de aliqua demum virtute quam exerceas: at non vides, quorū quantumque simul indevotionis, inobedienciæ & superbiæ committas actus: verèque de bonis tuis spiritualibus dici possit, quod Propheta de terrenis Judæorum, *Oliveta vestra & ficeta vestra comedit eruca.* Totum absumit vanitas vel negligentia.

Atque hinc pavenda illa expositulatio, quæ sæpe alias tum ve d hie oportundè à Domino: *Scio opera tua quia nomen habes quod vivas & mortuus es. Esto vigilans & confirma cetera quæ mortitura erant. Non enim invenio opera tua plena coram Deo meo. In menta ergo habe qualiter acceperis & audieris, & serva & pœnitentiam ago. Si ergo non vigilaveris, veniam ad te tanquam fur & nescies qua hora veniam ad te. Quid autem veniens, de sterili arbore Colono sit dicturus jam ipse dixit: *Suscide illam, ut quid etiam terram occupat?**

Videri multa possunt in singulis partibus quæ huic servant Veritati, præsertim verò in 1. parte, Die 3. & 4. Januarij. Feria 5. Hebdomada 3. post Epiph. In 2. parte, Dominica Septuagesimæ Feria 2. Hebdomada 2. in Quadragesimæ, Feria 5. Hebdom. Passionis. Feria 4. Hebdom. 4. post Pascha. Die 1. Maij ubi hæc in primis oportuna Veritas.

Si tempus respicis comparandæ tibi virtutis

S. Ber. ex If. 58.

Ibid. 1.

Dan. 5.

Ezech. 19

Ier. 3.

Num. 19.

Amos 4.

Apo. 3.

Luc. 13.

tutis, vix ullam tibi comparatam respicias.

In 3. parte Feria 2. Hebdom. 1. Sabbato Hebdom. 5. Feria 5. Hebdom. 8. Fer. 2. Hebdom. 9. Die 6. Augusti. In fine ubi devotis religiosis, unde hæc commodè depropi possint.

Religiosus aut quisvis alius infra vel supra regulam aut fortem vivens, ficus est ficum non ferens.

CUM sint autem Evangelij plures aliæ diversæque partes vide ad singulas, quid referri possit aliunde depromptum,

Attendite à falsis Prophetis qui veniunt ad vos in vestimentis ovium.

Hæc sunt apostolatus & perfectioris vitæ duo signa ceteriora, velle abstinere libenter ab omnibus bonis, & omnia mala sustinere.

In 1. parte, Die 2. Decembris.

Sæpe videtur esse charitas, & est magis carnalitas.

In 2. parte, Feria 4. Hebdom. 1. post Octavam Pasche,

Loquendo de divinis, quanto magis lucet quam ardes, tanto minus in te divina lucet charitas.

In 2. parte, Fer. 6. Hebdom. 2. post Octavam Pasche.

Qui eminentior est in illa quæ dicitur eminentis scientia, minus inter homines eminere cupit.

In 2. parte, Fer. 3. Hebdom. Pentecostes.

Amori potius ab amore timendum est, quam à timore.

Sabbato Hebdom. Pentecostes.

Optabilius bonum bellum, quam mala pax.

In 3. parte, Sabbato Hebdom. decim, qua tota est de missionibus, de modo ac materia concionandi.

A fructibus eorum cognoscetis eos.

Affectum probat effectus.

In 3. parte, Fer. 2. Hebdom. 9.

Quod te imparatum magis reddit ad ferendum fructum, hoc te paratorem deberet reddere.

Quanto minus puniri timet infructuosus, tanto jam magis punitus est.

In 4. etiam parte Sabbato Hebdom. 19. Feria 3. Hebdom. 21. tota penæ Hebdomada 23. Feria 5. Hebdom. 27.

Nunquid colligunt de spinis uvas, aut de tribulis ficus?

Malæ vitæ mors bona, rara est.

In 4. parte, tota Fer. Hebdom. 23.

Sicut prima & puerilis ætas index est securitæ vitæ præsentis, ita hæc vita præsens indicium est futuræ post æternitatis.

In 3. parte, Die 24. Junij.

Omnis arbor bona bonos fructus facit

Salutis animæ nulla est certior certitudo, quam in certo vocationis gradu attingendo.

In 1. parte, tota penæ Hebdom. 5. post Epiph. ubi de vocatione cuiusque status, qua tanto est perfectior, quanto magis sua respondet arbori seu perfectioni specificæ.

In patris major est servi Dei fidelitas.

In 1. parte, Fer. 6. Hebdom. 6. post Epiph.

Omnis arbor quæ non facit fructum bonum, excidetur & in ignem mittetur.

Ad memoratas supra veritates de modico cuiusque fructu nec non de pœna consequente, possent hæc adungi.

Qui se existimat stare, videat ne cadat.

In 2. parte, Sabbato Septuagesima.

Nimia

Nimia firmitas, infirmitas.

In 2. parte, Feria 2. Sexagesima.

Verbum Dei non redit vacuum: aut profit necesse est accipienti: vel obfit.

In 3. parte, Fer. 2. Hebdom. 8.

Vide & in 4. parte, Fer. 6. Hebdom. 24 ubi de divite Epulone.

Non omnis qui dicit mihi Domine, Domine, intrabit in regnum caelorum.

Discedat ab iniquitate omnis qui nominat nomen Domini. 2. Tim. 2.

In 1. parte, Die 1. Januarij.

Frustra multiplicas medicamina, sanitas non erit tibi: Quod gravius in te est malum, hoc minus vis sanari.

In 1. parte, Fer. 5. Hebdom. 6. post Epiph.

Quæ causa est cur pauci salvi sint, hæc in te causa est cur ex illis forte non sis.

In 2. parte, Dominica Septuag.

Si ordinatis ad salutem mediis non uteris, Mediatore Christo abuteris.

Sabbato post Quinquag.

Qui sibi non contradicit in suis malis desiderijs, sibi contradicit in bonis.

In 2. parte, Dominica 5. post Pascha.

HAC Hebdomada, quicquid post Sermonem Domini proximè dictum, vel factum refertur ab Evangelistis, ita consideratur, ut ad septem præcipuas Virtutes referatur: quarum aliæ sunt tres theologicæ; aliæ quatuor cardinales. Omittitur tamen historia Leprosi mundati quia de eo per integram Hebdomadam actum est in prima parte, Dominica & Hebdomada tertia post Epiphaniam.

FERIA SECUNDA.

DE FIDE CENTVRIONIS A CHRISTO DOMINO COMMENDATA.

Amen dico vobis, non inveni tantam fidem in Israel. Matth, 8.

VERITAS PRACTICA.

Majoris est animi se Divinae fidei supponere, quam se illi opponere.

RATIO EST, Quia majoris est animi seipsum vincere quam a seipso vinci.

Sed qui se divina supponit fidei, seipsum vincit: qui se vero illi opponit, a seipso vincitur.

Ergo majoris est animi se divina fidei supponere, quam se illi opponere. Quod tamen pauci putant.

I. PUNCTUM.

CUM introisset Capharnaum Dominus, accessit ad eum Centurio, qui in ea civitate præsidio Romanorum præerat, ac proinde Gentilis erat, sed credens in Deum & in Christum.

Qui cum affectu in composito Deum consulit, non Deum sed Deo consultat. Non à Deo consilium petere, sed Deo dare velle videtur.

In 2. parte, Fer. 4. Hebdom. Pentecostes.

Nisi diligenter advertas, quod petis à Deo justius, hoc est quod petis injustius.

In 3. parte, Sabbato Hebdom. 7. post Pentecost.

Quò sæpe vehementius Deum oras, ore quidem illi adstas propius, sed corde distas longius.

In 3. parte, Fer. 4. Hebdom. 14.

Ore facta confessio, sæpe factis à te negatur.

In 4. parte, Fer. 2. Hebdom. 15. post Pentecost.

Sed qui facit voluntatem Patris mei qui in caelis est ipse intrabit in regnum caelorum.

Multa de hac divina voluntate adimplenda vide in indicibus, verbo voluntas. Multa item de regno caelorum desiderando & inquirendo vide in 2. præferrim parte, tota Hebdomada 5. post Pascha, & in 3. parte tota Hebdomada 3. post Octavas Pentecost. ac demum in 4. parte, Die 1. Novembris.